

Portefeuillehouder(s)	Commissaris van de Koning
Organisatie onderdeel	CS
Stuknummer	2021/12137
Behandeld door	Cluster Concern
Onderwerp A / B lijst	
Programma Bestuurscultuur	
Voorstel (Vervolg tekst voorstel op pagina 2)	

In te stemmen met het starten van een Programma Bestuurscultuur en het informeren van Provinciale Staten daarover.

Zaaknummer	2021/12136
Adviezen zijn ontvangen van	
Telefoon	
Onderwerp openbaar besluit	
Programma Bestuurscultuur	
Tekst openbaar besluit (Vervolg tekst openbaar besluit op pagina 2)	

Het college van GS heeft ingestemd met het starten van een programma bestuurscultuur en het informeren van Provinciale Staten daarover.

Informatie : Cluster Concern

tel : 06- [redacted]

e-mail : [redacted]@prolinburg.nl

Mede paraaf afdeling/projectgroep

Opmerking Directeur / Clusterhoofd

Paraaf

B-stuk	Akkoord
☐ Commissaris van de Koning	
Subdoel	
Programma / Overige portefeuille-onderwerpen / Overig	
Budgetnummer(s)	

Advies (adj.) Secretaris	Paraaf
☐ Hamerstuk	X Bespreken
Besproken	☒ JA ☐ NEE
Datum RO	
Vertrouwelijk	X JA ☐ NEE
Verzonden d.d.	
Besluit College a.d.	11-05-2021

Nota voor Gedeputeerde Staten

Concernstaf

Stuknummer

2021/12135

Onderwerp

Programma bestuurscultuur Provincie Limburg

Behandeld

Cluster Concern

Datum

27 april 2021

Bijlage(n)

Afschrift

Guido Derks, Tom Schulp, Inge Dovermann, Ruby van Dinther, Ronald Otten

0. Samenvatting

De kwestie rond voormalig IKL-bestuurder (en oud-gedeputeerde) Vreken heeft geleid tot een bestuurscrisis binnen de Provincie Limburg. Met ingang van 19 april 2021 is dhr. Remkes benoemd als waarnemend-Commissaris van de Koning. De minister van BZK heeft aan hem een bestuurlijke opdracht meegegeven zoals genoemd in de brief van 16 april 2021. Onderdeel van deze bestuurlijke opdracht is het leggen van het fundament voor een omslag in de bestuurscultuur.

Teneinde invulling te geven aan deze bestuurlijk opdracht wordt voorgesteld om een Programma Bestuurscultuur te starten met een tweeledig doel:

1. Het in kaart brengen van:
 - mogelijke integriteitskwetsies, onregelmatigheden en bestuurlijk deviante gedragingen in het openbaar bestuur van Limburg in de periode 2011 tot 2021;
 - de lessen die daaruit te trekken zijn;
 - bouwstenen voor een gewenste nieuwe bestuurscultuur.
2. Het in kaart brengen van de in de periode 2011 tot 2021 reeds getroffen maatregelen en best practices binnen het openbaar bestuur in Limburg gericht op het bevorderen en waarborgen van een integer openbaar bestuur.

Het gaat in dit programma om zaken waarbij Limburgse bestuurders betrokken waren en/of zijn. Naast de GS- en PS-leden van de Provincie Limburg kan het derhalve ook gaan om activiteiten/projecten van bestuurders bij gemeenten, het waterschap en deelnemingen, voor zover de Provincie Limburg bij deze activiteiten betrokken was/is, of vanuit het college van GS en/of de commissaris van de Koning een rol vervulde.

Door de bestuurscultuur van het openbaar bestuur in Limburg nu in de volle breedte te onderzoeken, zwaktes maar ook sterktes in kaart te brengen en aanbevelingen te doen voor de toekomst, kunnen we bouwen aan het fundament voor de doorontwikkeling van de bestuurscultuur en aan herstel van vertrouwen.

Voor de uitvoering van het onderzoek wordt voorgesteld om een onafhankelijke programmacommissie te werven (in samenspraak met de waarnemend CdK) en een opdracht te verstrekken aan een extern bureau om de programmacommissie tijdens het onderzoek te faciliteren.

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

Dit voorstel beoogt een programma bestuurscultuur op te starten. Daarmee wordt invulling gegeven aan de opdracht van de minister van BZK aan de waarnemend CdK van Limburg (*output*). Door de bestuurscultuur van het openbaar bestuur in Limburg nu in de volle breedte te onderzoeken, kwetsbaarheden in kaart te brengen en aanbevelingen te doen voor de toekomst, kunnen we bouwen aan het fundament voor de doorontwikkeling van de bestuurscultuur en aan herstel van vertrouwen. (*outcome*).

2. Toelichting

Aanleiding

In het recente verleden is Limburg meermaals geconfronteerd met kwesties waarbij de integriteit van bestuurders in het openbaar bestuur in het geding is gekomen vanwege (de schijn van) belangenverstrengeling. Sinds 2019 betreft het zaken rond de inzet van oud-politici in adviesfuncties, grondtransacties in het kader van Ruimte voor Ruimte, de nevenfunctie van voormalig gedeputeerde Koopmans en het meest recent de vermeende misstanden rond rechtspersonen van IKL-bestuurder (en voormalig gedeputeerde) Vrehen. Naar aanleiding van de laatstgenoemde kwestie is binnen Provincie Limburg een bestuurscrisis ontstaan. Thema's als 'integriteit' en de 'bestuurscultuur' hebben in toenemende mate een centrale plek gekregen tijdens vergaderingen in Provinciale Staten en vormen bovendien de kern van diverse mediaberichten die de laatste tijd over Limburg zijn verschenen en wellicht nog zullen verschijnen. Dat schaadt het imago van Limburg en beschadigt het vertrouwen in het openbaar bestuur in onze regio.

Met ingang van 19 april 2021 is dhr. Remkes benoemd als waarnemend-Commissaris van de Koning. De minister van BZK heeft hem een bestuurlijke opdracht meegegeven zoals genoemd in de brief van 16 april 2021. Onderdeel van deze bestuurlijke opdracht is het leggen van het fundament voor een omslag in de bestuurscultuur, in het bijzonder het integriteitsbesef, waarbij desgewenst met behulp van externe deskundigheid een sterkte-zwakte-analyse kan worden uitgevoerd.

De minister vraagt dhr. Remkes te onderzoeken wat de achterliggende oorzaken zijn van het geschonden imago van de provincie Limburg en van het geschonden aanzien van het openbaar bestuur: *"Het gaat er niet slechts om dat integriteitsregels op papier staan, maar vooral ook om de daadwerkelijke naleving daarvan. Hoe zijn checks en balances feitelijk georganiseerd, kunnen PS hun controlerende taak goed uitvoeren, hoe is de relatie tussen bestuur en ambtenarij, zijn gemaakte afspraken voldoende helder zodat (de schijn van) belangenverstrengeling wordt voorkomen? Politiek en bestuur dienen hierop te reflecteren en de dialoog met de samenleving aan te gaan. Voor burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen moet zichtbaar zijn dat de provincie verandert en dat de overheid zich als een betrouwbare, transparante en integere partner opstelt."*

Momenteel lopen er verschillende onderzoeken op het gebied van integriteit in Limburg:

- Door de provinciale concerncontroller naar de feitelijke gang van zaken rondom subsidies en opdrachtverstrekkingen van de Provincie Limburg aan rechtspersonen in relatie tot dhr. Vrehen (brief concerncontroller 25 maart 2021);

- Door de Commissie Integriteit van Provinciale Staten naar de feitelijke rol van de voormalige gedeputeerden Koopmans, Mackus en Van der Broeck in relatie tot de gang van zaken rond directeur IKL en diens ondernemingen (voortgangsbrief 31 maart 2021);
- Door de Raad van Toezicht van stichting IKL naar eventuele integriteitsschendingen bij stichting IKL;
- Een enquête-onderzoek door Provinciale Staten naar doelmatigheid, transparantie, integriteit en rechtmatigheid met betrekking tot de nevenfuncties van gedeputeerde Koopmans tijdens zijn aanstelling als gedeputeerde (Statenvoorstel 30 maart 2021).

Programma Bestuurscultuur

De hierboven genoemde onderzoeken richten zich alle op concrete kwesties waarbij sprake kan zijn van (de schijn van) belangenverstrengeling. Voorgesteld wordt om naast deze lopende onderzoeken een breder programma te starten om te komen tot een andere bestuurscultuur in Limburg. Dit conform de bestuurlijke opdracht zoals geformuleerd door de minister van BZK. Door de bestuurscultuur van het openbaar bestuur in Limburg nu in de volle breedte te onderzoeken, kwetsbaarheden in kaart te brengen en aanbevelingen te doen voor de toekomst, kunnen we bouwen aan het fundament voor een omslag in de bestuurscultuur en aan herstel van vertrouwen.

Teneinde invulling te geven aan deze bestuurlijk opdracht wordt voorgesteld om een Programma Bestuurscultuur te starten met een tweeledig doel:

1. Het in kaart brengen van:
 - mogelijke integriteitskwesties, onregelmatigheden en bestuurlijk deviante gedragingen in het openbaar bestuur van Limburg in de periode 2011 tot 2021;
 - de lessen die daaruit te trekken zijn;
 - bouwstenen voor een gewenste nieuwe bestuurscultuur.
2. Het in kaart brengen van de in de periode 2011 tot 2021 reeds getroffen maatregelen en best practices binnen het openbaar bestuur in Limburg gericht op het bevorderen en waarborgen van een integer openbaar bestuur.

Dit programma kent de volgende afbakening:

- Het gaat in dit programma om zaken waarbij Limburgse bestuurders betrokken waren en/of zijn. Naast de GS- en PS-leden van de Provincie Limburg kan het derhalve ook gaan om activiteiten/projecten van bestuurders bij gemeenten, het waterschap en deelnemingen, voor zover de Provincie Limburg bij deze activiteiten betrokken was/is, of vanuit het college van GS en/of de commissaris van de Koning een rol vervulde. Het gaat derhalve om zaken die passen binnen het handelingsperspectief van het provinciaal bestuur i.c. zaken die passen binnen rollen, taken en bevoegdheden van het provinciaal bestuur.
- Het programma richt zich op het in kaart brengen van onregelmatigheden, integriteitsschendingen en/of bestuurlijk afwijkend gedrag. Daarbinnen kunnen o.a. (niet-limitatief) de volgende deelaspecten worden onderzocht: bestuurscultuur/bestuurssijl, checks and balances in besluitvormingsprocedures (waaronder collegiale besluitvorming en tegenspraak) en bestuursrelaties met externe partijen/netwerken.
- Het programma beoogt een foto van de Limburgse bestuurscultuur op te leveren, met een sterkte- en zwakte-analyse en perspectief op verbetering in de vorm van concrete bouwstenen voor een gewenste nieuwe bestuurscultuur. Focus ligt daarbij op het naar

boven halen van zaken die op dit moment nog niet of onvoldoende bekend zijn, en dus niet op kwesties die al onderdeel zijn van lopende onderzoeken dan wel in het verleden reeds zijn onderzocht. Indien nodig kan de commissie aanbevelen om individuele integriteitskwesties nader te onderzoeken.

- Het onderzoeksgedeelte van het programma richt zich op de periode 2011-2021, vanuit de veronderstelling dat mogelijke integriteitskwesties vanuit deze periode ook in de huidige praktijk nog effect (kunnen) hebben. Dit tijdsbestek bestrijkt derhalve vier bestuursperiodes: 2011-2012; 2012-2015; 2015-2019; 2019-2021.

Werkwijze

Tijdens het onderzoek wordt zowel extern (aan burgers, andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven, etc.) als intern (aan statenleden, bestuurders, ambtenaren) de gelegenheid gegeven vertrouwelijk melding te maken van bestuurlijk deviant gedrag, onregelmatigheden en andere zaken rondom integriteit/belangenverstrengeling in de afgelopen 10 jaren. Daarnaast zullen op initiatief van de programmacommissie interviews worden afgenomen om te komen tot nadere duiding, reflectie en perspectief.

Binnen 6 maanden (indicatief) dient een rapportage over de bestuurscultuur te worden opgeleverd en dienen de uitkomsten daarvan inclusief de aanbevelingen te zijn besproken met Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.

Programmacommissie

Het voorstel is om ten behoeve van het Programma Bestuurscultuur een onafhankelijke programmacommissie in te stellen. De waarnemend CdK zal als opdrachtgever fungeren van de programmacommissie. De programmacommissie bestaat uit maximaal 3 leden. Bij de samenstelling van de commissie is het voorstel om in ieder geval te werven op basis van de volgende drie profielen:

A. Financieel/juridisch/governance

B. Bestuurskundige/politicoloog

C. Ervaren bestuurder of topambtenaar binnen het openbaar bestuur

Randvoorwaarden, waaronder de vereiste deskundigheid, ervaring, onafhankelijkheid, diversiteitsaspecten en een passende vergoeding worden (in lijn met het beleidskader benoemingen) in acht genomen.

De volgende invulling van de procedure wordt voorgesteld:

1. Na vaststelling van de gewenste profielen worden de vacatures voor de programmacommissie 2 weken op de website van de Provincie Limburg geplaatst.
2. Gelijktijdig kan het college van GS netwerken raadplegen om kandidaten te vinden die geschikt kunnen zijn.
3. Aan de hand van de aanmeldingen via de website, de eigen raadpleging en de eerder door GS vastgestelde functieprofielen en randvoorwaarden, zal door een selectiecommissie een selectie plaatsvinden. De selectiecommissie zal bestaan uit de algemeen directeur, een lid vanuit het Kabinet en een lid vanuit het cluster Concern.
4. De selectiecommissie zal haar selectie ter benoeming voorleggen aan het college van GS.

5. In het instellingsbesluit door GS zal de opdracht aan de programmacommissie waar nodig nader worden uitgewerkt en zal de onafhankelijkheid van de programmacommissie worden geborgd.

Extern bureau

Voor de uitvoering van het onderzoek wordt voorgesteld om een opdracht te verstrekken aan een extern bureau om de programmacommissie tijdens het onderzoek te faciliteren. Gelet op de korte looptijd van 6 maanden (indicatief) is het wenselijk om de opdrachtwaarde onder de €214.000,- te houden, zodat een Europees aanbestedingsprocedure niet nodig is en meervoudig onderhands gunnen mogelijk is. Op directieniveau heeft een eerste verkenning plaatsgevonden van bureaus die in staat zijn om op korte termijn te starten met de ondersteuning bij deze onderzoeksopdracht. Daaruit komen de volgende kandidaten:

- [REDACTED]
- Berenschot: [REDACTED]k
- [REDACTED]

Conform de procedure meervoudig onderhands aanbesteden zal aan een van deze bureaus een opdracht worden gegund.

Meldpunt

Vooruitlopend op de werving en selectie van de programmacommissie en het extern bureau is het voorstel om reeds te starten met een meldpunt waar zowel intern als extern meldingen kunnen worden gedaan ten behoeve van het programma bestuurscultuur. Dit meldpunt zal worden geopend in de vorm van een e-mailbox dat onder de informatiebeveiliging van de Provincie Limburg staat. De meldingen worden vertrouwelijk behandeld. De meldingen kunnen niet anoniem worden ingediend. De programmacommissie dient namelijk de mogelijkheid te hebben om contact op te nemen met de melder voor nadere duiding en weging van de melding. De programmacommissie zal bepalen of een melding binnen de scope van het programma valt en dus in het kader van het programma bestuurscultuur behandeld wordt.

Totdat de programmacommissie is benoemd zullen de meldingen ongelezen in bewaring worden genomen door de clustermanager Concern (tevens onafhankelijke concerncontroller van de Provincie Limburg). Zodra de programmacommissie is benoemd zal de clustermanager Concern de toegang tot het meldpunt overdragen aan de programmacommissie. De programmacommissie en het extern bureau krijgen inzage in de meldingen. In de opdrachtomschrijving van de programmacommissie en in de overeenkomst van opdracht met het extern bureau zal de vertrouwelijke behandeling van de meldingen als vereiste worden opgenomen.

Daar waar de commissie tijdens het onderzoek stuit op mogelijk strafbare feiten zal de voorzitter van de commissie het college van GS informeren. Het college van GS neemt vervolgens indien noodzakelijk of wenselijk gepaste maatregelen. Daar waar de commissie stuit op integriteitsmeldingen die de integriteit van een collegelid of raadslid van een gemeente betreffen, zal de voorzitter van de commissie het college van GS informeren. De waarnemend CdK neemt vervolgens indien noodzakelijk of wenselijk contact op met de burgemeester van de betreffende gemeente. Daar waar de commissie kennis neemt van een integriteitskwestie maar twijfelt over de wijze waarop deze behandeld dient te worden, zal de commissie de waarnemend CdK raadplegen.

Het is aan de programmacommissie om te bepalen wanneer het meldpunt bestuurscultuur wordt gesloten. Het meldpunt zal in ieder geval worden gesloten zodra de programmacommissie haar rapportage heeft opgeleverd en haar opdracht heeft voltooid.

Om Provinciale Staten te informeren over de start van het programma en het meldpunt is een brief aan PS bij deze nota gevoegd.

3. Bestuurlijke aandachtspunten

In het Tussentijds verslag van bevindingen (30 april 2021) van de door Provinciale Staten aangewezen gids, dhr. Hoes, is te lezen dat de bestuurscultuur in Limburg en de bestuursopdracht van de minister van BZK aan de waarnemend CdK ook onderwerpen van gesprek zijn bij de (in)formatiegesprekken van PS: *"Uit de verkennende gesprekken blijkt dat er een breed besef is dat er een opdracht ligt voor zowel Provinciale Staten, de waarnemend Commissaris van de Koning, het nieuw te vormen college van Gedeputeerde Staten als ook voor de ambtelijke organisatie om de integriteit van het provinciebestuur als gezamenlijk speerpunt op te pakken voor de resterende Statenperiode. (...) De noodzaak van een scherp referentiekader om te komen tot een open, zelfbewuste en actieve dialoog tussen de bestuursorganen en de ambtelijke organisatie, beschouw ik als een urgente opgave in de resterende Statenperiode."*

De Provincie Limburg kent momenteel reeds een meldpunt integriteit in de vorm van het 'Protocol (mogelijke) integriteitsschendingen door leden van Provinciale Staten of leden Gedeputeerde Staten Provincie Limburg 2020'. Indien collega-bestuurders, ambtenaren, organisaties, bedrijven of burgers een redelijk vermoeden hebben van schending van bestuurlijke integriteit door een lid van Provinciale Staten of een lid van Gedeputeerde Staten kunnen zij zich conform dit protocol melden bij de Adviseur Integriteit van de Provincie Limburg. De adviseur integriteit is een door het Presidium aangestelde extern adviseur met specifieke kennis en ervaring op het gebied van integriteit. In de Integriteitsdriehoek, een overlegplatform tussen Commissaris van de Koning (CdK), griffier en de Adviseur Integriteit, worden integriteitsmeldingen vanuit dit protocol gewogen en beoordeeld. Dit bestaande meldpunt zal tijdens de looptijd van het meldpunt bestuurscultuur, parallel blijven bestaan.

Bij het werven en benoemen van de programmacommissie is het van belang om de procedure te volgen conform het vigerende beleidskader Selectie en benoemingen door Gedeputeerde Staten. Daarbij houden we ook al rekening met de vereisten van het nieuwe concept-beleidskader benoemingen 2.0, dat sonderend aan PS is verzonden ter behandeling in de Statencommissie FEB van 21 mei 2021.

Aangezien het onderhavige onderzoek de bestuurscultuur in de breedte onderzoekt, is het van belang een "dubbel" in het onderzoek van de Commissie Integriteit, die deels ook de bestuurscultuur als object van onderzoek heeft, te voorkomen en daarover in overleg te treden met de Commissie Integriteit.

4. Relatie met Programmabegroting

Niet van toepassing.

5. Juridische aspecten

De Provinciewet beschrijft de bevoegdheden van de commissaris van de Koning in hoofdstuk XI. Art. 175 lid 2 PW bepaalt dat de commissaris de bestuurlijke integriteit van de provincie bevordert. Art. 182 lid 1 onder c bepaalt dat de commissaris belast is met het adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in een gemeente en wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is. Daarbij is tevens artikel 7b van de Ambtsinstructie commissaris van de Koning van toepassing: 'De commissaris informeert Onze Minister bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in een gemeente en wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is. Hij informeert Onze Minister daarbij tevens over de maatregelen die hij ter zake neemt.'

Bij de meldingen die via het loket/meldpunt binnenkomen is het van belang om de vertrouwelijkheid te waarborgen. De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) biedt in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e en g, een grondslag voor het niet openbaar maken van deze gegevens in het geval van een Wob-verzoek. In de eerste plaats worden persoonsgegevens (van bijvoorbeeld de melder) niet openbaar gemaakt, om de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen te beschermen. Daarnaast zou openbaarmaking de werkzaamheden rondom integriteit onevenredig benadelen. Betrokkenen dienen daarom uit te kunnen gaan van een vertrouwelijke behandeling van informatie, hetgeen bevestigd is in jurisprudentie (ECLI:NL:RVS:2018:3788). De beoordeling hiervan dient echter per document gemaakt te worden.

In het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is het van belang om bij het meldpunt van het programma bestuurscultuur indieners te informeren over de wijze van omgang met de door hen opgegeven persoonsgegevens. Hiermee zal bij het opstellen van (de communicatie rondom) het meldpunt en/of in de ontvangstbevestigingen rekening worden gehouden. In de AVG biedt artikel 6 onder e de grondslag voor de verwerking van de gegevens (zowel van de melder zelf als van degene waarover de melder een melding indient) die via het meldpunt binnenkomen: 'de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.'

Indien ervoor gekozen wordt om de programmacommissie in te stellen als een adviescommissie in de zin van artikel 82 Provinciewet, dient het college van GS een besluit te nemen tot instelling van de commissie en dit besluit te publiceren in het Provinciaal Blad. De enige andere formele eis die de Provinciewet stelt is dat GS de openbaarheid van de vergaderingen regelen ten aanzien van een door hen ingestelde commissie. Voor de hoogte van de vergoeding van de commissieleden zal dan aansluiting dienen te worden gezocht bij het bepaalde in de Verordening rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers provincie Limburg 2019.

Op grond van artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering zijn leden van Provinciale Staten, leden van Gedeputeerde Staten en ambtenaren verplicht om (bij de politie) aangifte te doen van (ambts)misdrijven.

6. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

Europees aanbesteden is verplicht vanaf €214.000,-. Bij een opdrachtwaarde van €50.000,- tot aan €214.000,- geldt conform ons inkoop- en aanbestedingsbeleid de procedure meervoudig onderhands.

7. Financiële en cofinancieringsaspecten

De kosten voor het Programma Bestuurscultuur kunnen worden gedekt uit de intensiveringsmiddelen Procesmiddelen/Onvoorzien uit het collegeakkoord. Hierover heeft afstemming plaatsgevonden met het cluster Financiën.

8. Relatie met aanpak coronacrisis

Niet van toepassing.

9. Arbeidsmarktbeleid

Niet van toepassing.

10. Effecten op CO₂ en stikstof emissies

Niet van toepassing.

11. Digitalisering

Niet van toepassing.

12. Formatieve aspecten

Niet van toepassing.

13. Samenwerking/afstemming andere clusters

Dit voorstel is tot stand gekomen in afstemming met de clusters Concern, Strategie & Communicatie, Kabinet, Juridische Zaken & Inkoop en Financiën.

14. Voorstel

Uw college wordt voorgesteld om:

1. Te starten met een Programma Bestuurscultuur voor de doorontwikkeling van de bestuurscultuur in het Limburgs openbaar bestuur;
2. Een wervings- en selectieprocedure voor de programmacommissie te starten conform het beleidskader Selectie en benoemingen door Gedeputeerde Staten;
3. Een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure te starten voor de opdracht aan een extern bureau dat de programmacommissie zal faciliteren.
4. Vooruitlopend op de benoeming van de programmacommissie een meldpunt te openen waar zowel intern als extern vertrouwelijke meldingen kunnen worden gedaan ten behoeve van het programma bestuurscultuur;
5. De bijgevoegde brief aan Provinciale Staten te publiceren.

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	CON	Behandeld	Cluster Concern
Ons kenmerk	2021/12139	Telefoon	
Uw kenmerk	-	Maastricht	11 mei 2021
Bijlage(n)	-	Verzonden	

Onderwerp

Start Programma Bestuurscultuur

Geachte Staten,

Met ingang van 19 april 2021 is dhr. Remkes benoemd als waarnemend-Commissaris van de Koning. De minister van BZK heeft aan hem een bestuurlijke opdracht meegegeven zoals genoemd in de brief van de minister aan uw Staten van 16 april 2021. Onderdeel van deze bestuurlijke opdracht is het leggen van het fundament voor een omslag in de bestuurscultuur.

Naar aanleiding hiervan heeft het college van GS op 11 mei 2021 besloten om te starten met een programma voor de doorontwikkeling van de bestuurscultuur in het Limburgs openbaar bestuur. Door de bestuurscultuur van het openbaar bestuur in Limburg nu in de volle breedte te onderzoeken, zwaktes en sterktes in kaart te brengen en aanbevelingen te doen voor de toekomst, kunnen we bouwen aan het fundament voor de doorontwikkeling van de bestuurscultuur en aan herstel van vertrouwen.

Dit programma bestuurscultuur sluit aan bij het Tussentijds verslag van bevindingen (30 april 2021) van de door Provinciale Staten aangewezen gids, dhr. Hoes, wat betreft het onderwerp bestuurscultuur en samenspel tussen PS, CdK, het te vormen college en de ambtelijke organisatie:

"Uit de verkennende gesprekken blijkt dat er een breed besef is dat er een opdracht ligt voor zowel Provinciale Staten, de waarnemend Commissaris van de Koning, het nieuw te vormen college van Gedeputeerde Staten als ook voor de ambtelijke organisatie om de integriteit van het provinciebestuur als gezamenlijk speerpunt op te pakken voor de resterende Statenperiode. (...) De noodzaak van een scherp referentiekader om te komen tot een open, zelfbewuste en actieve dialoog tussen de bestuursorganen en de ambtelijke organisatie, beschouw ik als een urgente opgave in de resterende Statenperiode."

Programma Bestuurscultuur

Het Programma Bestuurscultuur start met een tweeledig doel:

1. Het in kaart brengen van:

√

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

- mogelijke integriteitskwesties, onregelmatigheden en bestuurlijk deviante gedragingen in het openbaar bestuur van Limburg in de periode 2011 tot 2021;
 - de lessen die daaruit te trekken zijn;
 - bouwstenen voor een gewenste nieuwe bestuurscultuur.
2. Het in kaart brengen van de in de periode 2011 tot 2021 reeds getroffen maatregelen en best practices binnen het openbaar bestuur in Limburg gericht op het bevorderen en waarborgen van een integer openbaar bestuur.

Het programma kent verder de volgende afbakening:

- Het gaat in dit programma om zaken waarbij Limburgse bestuurders betrokken waren en/of zijn. Naast de GS- en PS-leden van de Provincie Limburg kan het derhalve ook gaan om activiteiten/projecten van bestuurders bij gemeenten, het waterschap en deelnemingen, voor zover de Provincie Limburg bij deze activiteiten betrokken was/is, of vanuit het college van GS en/of de commissaris van de Koning een rol vervulde.
- Het programma richt zich op het in kaart brengen van onregelmatigheden, integriteitsschendingen en/of bestuurlijk afwijkend gedrag. Daarbinnen kunnen o.a. (niet-limitatief) de volgende deelaspecten worden onderzocht: bestuurscultuur/bestuursstijl, checks and balances en relaties tussen het openbaar bestuur en externe partijen/netwerken.
- Het programma beoogt een foto van de Limburgse bestuurscultuur op te leveren, met een sterkte- en zwakte-analyse en perspectief op verbetering in de vorm van concrete bouwstenen voor een gewenste nieuwe bestuurscultuur. Focus ligt daarbij op het naar boven halen van zaken die op dit moment nog niet of onvoldoende bekend zijn. Indien nodig kan de commissie aanbevelen om individuele integriteitskwesties nader te onderzoeken.
- Het onderzoeksgedeelte van het programma richt zich op de periode 2011-2021, vanuit de veronderstelling dat mogelijke integriteitskwesties vanuit deze periode ook in de huidige praktijk nog effect (kunnen) hebben. Dit tijdsbestek bestrijkt derhalve vier bestuursperioden: 2011-2012; 2012-2015; 2015-2019; 2019-2021.

Programmacommissie

Ten behoeve van het Programma Bestuurscultuur zal een onafhankelijke programmacommissie worden ingesteld conform het vigerende beleidskader Selectie en benoemingen door Gedeputeerde Staten. De waarnemend CdK zal als opdrachtgever fungeren van de programmacommissie. De programmacommissie bestaat uit maximaal 3 leden. Aan een extern bureau zal, conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid, een opdracht worden verstrekt om de programmacommissie tijdens het onderzoek te faciliteren.

Meldpunt

Tijdens het onderzoek wordt zowel extern (aan burgers, andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven, etc.) als intern (aan statenleden, bestuurders, ambtenaren) de gelegenheid gegeven vertrouwelijk melding te maken van bestuurlijk deviant gedrag, onregelmatigheden en andere zaken rondom integriteit en mogelijke belangenverstrengeling in de afgelopen 10 jaren. Daarnaast zullen op initiatief van de programmacommissie interviews worden afgenomen om te komen tot nadere duiding, reflectie en perspectief.

Het meldpunt zal worden geopend in de vorm van een e-mailbox [**E-MAILADRES TOEVOEGEN**] dat onder de informatiebeveiliging van de Provincie Limburg staat. De meldingen worden vertrouwelijk behandeld. De meldingen kunnen niet anoniem worden ingediend. De programmacommissie dient namelijk de mogelijkheid te hebben om contact op te nemen met de melder voor nadere duiding en weging van de melding. De programmacommissie zal bepalen of een melding binnen de scope van het programma valt en dus in het kader van het programma bestuurscultuur behandeld wordt.

Totdat de programmacommissie is benoemd zullen de meldingen ongelezen in bewaring worden genomen door de clustermanager Concern (tevens onafhankelijke concerncontroller van de Provincie Limburg). Zodra de programmacommissie is benoemd zal de clustermanager Concern de toegang tot het meldpunt overdragen aan de programmacommissie. De programmacommissie en het extern bureau krijgen inzage in de meldingen. In de opdrachtschrijving van de programmacommissie en in de overeenkomst van opdracht met het extern bureau zal de vertrouwelijke behandeling van de meldingen als vereiste worden opgenomen.

Daar waar de commissie tijdens het onderzoek stuit op mogelijk strafbare feiten zal de voorzitter van de commissie het college van GS informeren. Het college van GS neemt vervolgens indien noodzakelijk of wenselijk gepaste maatregelen. Daar waar de commissie stuit op integriteitsmeldingen die de integriteit van een collegelid of raadslid van een gemeente betreffen, zal de voorzitter van de commissie het college van GS informeren. De waarnemend CdK neemt vervolgens indien noodzakelijk of wenselijk contact op met de burgemeester van de betreffende gemeente. Daar waar de commissie kennisneemt van een integriteitskwestie maar twijfelt over de wijze waarop deze behandeld dient te worden, zal de commissie de waarnemend CdK raadplegen.

Het is aan de programmacommissie om te bepalen wanneer het meldpunt bestuurscultuur wordt gesloten. Het meldpunt zal in ieder geval worden gesloten zodra de programmacommissie haar rapportage heeft opgeleverd en haar opdracht heeft voltooid.

Het reeds bestaande meldpunt integriteit in de vorm van het 'Protocol (mogelijke) integriteitsschendingen door leden van Provinciale Staten of leden Gedeputeerde Staten Provincie Limburg 2020' zal tijdens de looptijd van het meldpunt bestuurscultuur parallel blijven bestaan.

Termijn

Binnen 6 maanden vanaf heden (indicatief) dient het onderzoeksgedeelte van het programma te worden opgeleverd en dienen de uitkomsten daarvan inclusief de aanbevelingen te zijn besproken met Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.. Wij zullen uw Staten van het verdere verloop van het Programma Bestuurscultuur op de hoogte houden.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris